

LSMU VF Dr. L. Kriaučeliūno smulkiųjų gyvūnų klinika mini 30 metų jubiliejų

NAFSA 2026 metinė konferencija ir paroda „Global by Design“ – tarptautiško ateities kūrimas

Gegužės 26–29 d. Orlande, JAV, vyko NAFSA – didžiausios pasaulyje tarptautinio švietimo asociacijos – metinė konferencija ir paroda. Renginys subūrė tūkstančius aukštojo mokslo profesionalų, dirbančių studentų judumo, globalių partnerysčių, tarptautinių studijų ir švietimo politikos srityse, aptarti globalios švietimo ekosistemos ateities. Lietuvos sveikatos mokslo universitetui (LSMU) renginyje atstovavo Tarptautinių ryšių ir studijų centro darbuotojos – Akademinio judumo skyriaus vadovė Žaneta Dičkutė ir projektų vadovė Živilė Kepežinskienė.

Žaneta Dičkutė

Akademinio judumo skyriaus vadovė,

Živilė Kepežinskienė

projektų vadovė

Konferencijos tema „Global by Design“ kvietė aukštojo mokslo institucijas, nevyriausybinės organizacijos ir verslo partnerius kurti tarptautiško strategijas, paremtas kryptingu planavimu, inovacijomis, patirties dalijimusi ir ilgalaikiu veikimu.

»2

»3

Paskutinis „Ave vitos“ numeris prieš vasaros atostogas išeis birželio 26 d.

Po vasaros atostogų sugrįžtame rugsėjo 9 d.

Tarptautinis Fritzo Jahro apdovanojimas skirtas LSMU prof. dr. Eimantui Peičiui

»2

LSMU VF Dr. L. Kriaučeliūno smulkiųjų gyvūnų klinika mini 30 metų jubiliejų

1 » Gegužės 29 d. LSMU Veterinarijos fakulteto Dr. L. Kriaučeliūno smulkiųjų gyvūnų klinika paminėjo reikšmingą sukaktį – 30 metų veiklos jubiliejų. Per tris dešimtmečius klinika tapo ne tik moderniu gydymo centru, bet ir svarbia studijų, mokslo bei inovacijų erdve, formuojančia naują veterinarijos specialistų kartą.

■ Dr. Leono Kriaučeliūno atminimui skirta paroda.

Doc. dr. Dalia Juodžentė

VF Dr. L. Kriaučeliūno smulkiųjų gyvūnų klinikos vadovė

Klinikos istorija prasidėjo 1996 m. birželio 20-ąją – dieną, kuri daugeliui tuometinių bendruomenės narių simbolizavo naują etapą Lietuvos veterinarijos medicinos raidoje. Tai buvo ne tik naujos gydymo įstaigos atidarymas, bet ir reikšmingas žingsnis modernios, vakarietiškos veterinarijos link, kuriame susijungė mokslo pažanga, praktika ir studijų kokybė.

Jubiliejiniai renginiai prasidėjo Veterinarijos akademijos muzieju-

je, kur klinikos vadovė doc. dr. Dalia Juodžentė atidarė dr. Leono Kriaučeliūno atminimui skirtą parodą. Joje atsispindėjo šios iškilios asmenybės gyvenimo kelias, indėlis į veterinarijos mokslą bei klinikos įkūrimo istoriją. Renginio metu susirinkusius svečius pasveikino universiteto rektorius prof. Rimantas Benetis, buvęs Veterinarijos akademijos rektorius emeritas prof. V. Bižokas, buvo prisiminti klinikos ištakų momentai, dalytasi gyvais liudijimais ir įspūdžiais iš pirmųjų veiklos metų. Taip pat buvo parodytas archyvinis klinikos atidarymo vaizdo įrašas, leidęs dar kartą pajusti istorinės pradžios reikšmę.

■ Renginio metu susirinkusius svečius pasveikino universiteto rektorius prof. Rimantas Benetis.

■ Dr. L. Kriaučeliūno klinikos vadovė doc. dr. Dalia Juodžentė.

Vėliau šventė persikėlė į Didžiąją salę, kur vyko iškilminga jubiliejaus minėjimo dalis. Čia skambėjo sveikinimo kalbos, kuriose akcentuota klinikos reikšmė Lietuvos veterinarijai ir medicinai, jos indėlis į gyvūnų sveikatos priežiūrą, mokslinius tyrimus bei aukštos kvalifikacijos specialistų rengimą. Buvo pabrėžta, kad klinika yra ne tik gydymo įstaiga, bet ir svarbi akademinė erdvė, kurioje ugdomas kritinis mąstymas, profesinė atsakomybė ir etikos principai.

Ypatingas dėmesys skirtas dr. L. Kriaučeliūno šeimai. Jo anūkei Kristinai Mattis ir proanūkiams išreikšta padėka už tai, kad jie puoselėja šio iškilios žmogaus atminimą ir vertybes. Šeimai įteikta simbolinė dovana – dailininko sukurtas klinikos paveikslas, įprasminantis jos istoriją ir tęstinumą.

Renginio metu taip pat pagerbti asmenys, reikšmingai prisidė-

ję prie klinikos kūrimo, plėtros ir stiprinimo. Jiems įteikti padėkos raštai už ilgametį darbą, profesionalumą ir atsivimą. Ši ceremonija tapo svarbiu momentu, leidusiu įvertinti bendruomenės narių indėlį ir jų vaidmenį formuojant klinikos tapatybę.

Šventinę programą papildė pranešimai ir paskaitos, skirtos ne tik istorijai, bet ir šiuolaikinėms veterinarijos mokslo aktualijoms. Pranešėjai dalijosi įžvalgomis apie dr. L. Kriaučeliūno asmenybę, jo vertybes ir jų reikšmę šiandienos veterinarijos praktikoje.

Simbolinė šventės kulminacija tapo trisdešimtojo jubiliejaus torto įnešimas – akimirka, subūrusi visus dalyvius bendram pasididžiavimo ir bendrystės jausmui. Šis momentas ne tik pažymėjo nueitą kelią, bet ir simbolizavo bendruomenės vienybę bei tęstinumą.

Po šventinės dalies renginio da-

lyviai buvo pakviesti tęsti profesinę diskusiją seminare, kuris dar kartą pabrėžė klinikos orientaciją į mokslo pažangą ir nuolatinį tobulėjimą. Tai atspindi klinikos siekį ne tik išlaikyti aukštus standartus, bet ir aktyviai prisidėti prie veterinarijos mokslo plėtros.

Per tris dešimtmečius Dr. L. Kriaučeliūno smulkiųjų gyvūnų klinika tapo vieta, kur susitinka tradicija ir inovacija, patirtis ir jaunatviškas veržlumas. Tai erdvė, kurioje gimsta naujos idėjos, ugdomi specialistai ir kasdien rūpinamasi gyvūnų sveikata bei gerove.

Šis jubiliejus – tai ne tik galimybė pažvelgti į praeitį, bet ir proga įvertinti dabartį bei drąsiai žvelgti į ateitį. Klinikos bendruomenė ir toliau siekia aukščiausių profesinių standartų, inovacijų diegimo ir atsakingo požiūrio į gyvūnų gydymą bei gerovę, taip tęsdama dr. L. Kriaučeliūno pradėtą misiją.

Tarptautinis Fritzo Jahro apdovanojimas skirtas LSMU prof. dr. Eimantui Peičiui

1 » Gegužės 13 d. Rijekos universitete (Kroatija) vykusioje iškilmingoje 11-ojo tarptautinio Fritzo Jahro apdovanojimo už Europos bioetikos tyrimus ir sklaidą ceremonijoje šių metų laureatu paskelbtas Lietuvos sveikatos mokslų universiteto (LSMU) Bioetikos katedros profesorius daktaras Eimantas Peičius.

Įvertintas ilgametis indėlis į bioetikos plėtrą

2016 m. įsteigtas Fritzo Jahro apdovanojimas skiriamas asmenims ir institucijoms, reikšmingai prisidedantiems prie bioetikos idėjų plėtojimo ir sklaidos. Apdovanojimas pavadintas vokiečių teologo Fritzo Jahro vardu. Būtent jis 1927 m. pirmasis pavartojo „bioetinio imperatyvo“ sąvoką, pabrėžiančią pagarbą kiekvienai gyvai būtybei ir žmogaus gyvybei.

LSMU prof. dr. E. Peičius įvertintas už ilgametį ir išskirtinį indėlį plėtojant, integruojant ir propaguojant Europos bioetikos idėjas bei standartus, ypatingą dėmesį skiriant jų praktiniam taikymui sveikatos mokslų studijose ir klinikinėje praktikoje.

Apdovanojimo organizatorių teigimu, profesoriaus veikla puikiai atspindi F. Jahro

bioetinio imperatyvo esmę – kiekvieną gyvą būtybę vertinti kaip savitąslę vertybę ir siekti subalansuotų, pliuralistinių sprendimų sprendžiant sudėtingus medicinos ir sveikatos priežiūros klausimus.

Atrankos komitetas taip pat išskyrė prof. dr. E. Peičiaus indėlį kuriant tyrimų etikos vertinimo modelius studentų moksliniams darbams, rengiant bioetikos gaires sveikatos priežiūros specialistams bei pacientams ir stiprinant Lietuvos bei Balkanų šalių akademinį institucijų bendradarbiavimą bioetikos srityje.

Įteikta „Pusiausvyros statulėlė“

Ceremonijos metu LSMU Bioetikos katedros profesorius buvo įteiktas oficialus diplomatas ir simbolinis apdovanojimas – „Pusiausvyros statulėlė“, kurią sukūrė kroatų menininkai

Jan Pavlović ir Maša Milovac. Kūrinį sudaro dvi minimalistinės medinės geometrinės formos, išlaikančios tobulą pusiausvyrą.

Sveikinimo kalboje vienas iš Fritzo Jahro apdovanojimo iniciatorių prof. Amiras Muzuras kartu su Rijekos universiteto Sveikatos mokslų fakulteto dekane prof. Daniela Malnar pabrėžė, kad ši statulėlė simbolizuoja trapią pusiausvyrą tarp bioetikos idealų ir medicinos praktikos realybės. Ji taip pat primena, kad tikra mokslo pažanga neatsiejama ne tik nuo naujų žinių ir technologijų, bet ir nuo atsakingo jų poveikio, galimybių bei rizikų vertinimo.

Stiprėjanti Baltijos ir Balkanų bioetikos partnerystė

Ceremonija taip pat išryškino stiprėjančią Baltijos ir Balkanų regionų bioetikos centrų ryšius. Dėkodamas už įvertinimą, prof. dr. E. Peičius akcentavo F. Jahro principo „pagarba visoms gyvybės formoms“ aktualumą šiuolaikinėje visuomenėje ir jo teikiamas galimybes įvairioms interpretacijoms bei praktiniam pritaikymui.

Profesorius pabrėžė, kad sveikatos priežiūros švietime ir klinikinėje veikloje būtina

vadovautis į žmogų orientuota, vertybėmis grįsta etinė praktika, kuri padeda užtikrinti atsakingą ir humanišką sveikatos priežiūros sistemos vystymąsi.

Sveikiname ir didžiuojamės garbingu įvertinimu!

Komunikacijos tarnybos inf.

NAFSA 2026 metinė konferencija ir paroda „Global by Design“ – tarptautiškumo ateities kūrimas

1 » Įkvėpiantys plenariniai pranešimai

NAFSA direktorė dr. Fanta Aw savo sveikinimo žodyje pabrėžė, kad NAFSA konferencija yra vieta, kur susirenka globali tarptautinio švietimo bendruomenė mokytis, jungtis ir įkvėpti vieni kitus. Ji džiaugėsi matydama tiek daug partnerių, kolegų ir naujų dalyvių, pabrėždama bendruomeniškumo galią ir atsakomybę kurti ateitį – šiandien „sodinti medžius“, kurių šešėliu mėgautis galės ateities studentai. Dr. F. Aw teigimu, tarptautinis švietimas yra darbas, reikalaujantis galvos (strateginio mąstymo), širdies (empatijos ir vertybių), rankų (praktinių veiksmų ir įgyvendinimo).

Plenarinės sesijos pranešėja Leila Cobo, žymi žurnalistė, rašytoja ir Lotynų Amerikos muzikos tyrinėtoja iš Kolumbijos, kalbėjo apie muzikos galią jungti kultūras, mažinti atskirtį ir kurti bendrystę globaliame pasaulyje. Jos pranešimas išryškino kultūrinio supratimo svarbą tarptautiniame švietime.

Uždaromosios plenarinės sesijos pranešėjas Tonee Ndungu, verslo ir investicijų ekspertas iš Kenijos, ragino auditoriją permąstyti technologijų vaidmenį švietime. Jo pagrindinė žinutė – technologijos turi tarnauti visuomenei, o ne atvirksčiai. Jis kvietė kurti sistemas, kurios pirmiausia orientuotos į žmones, lygumą ir ilgalaikį poveikį, o ne į trumpalaikes technologines madas.

Teminės sesijos ir diskusijos: nuo skaitmenizacijos iki globalių tendencijų

Konferencijoje vyko platus renginių spektras, skirtas tarptautinio švietimo iššūkiams ir galimybėms. Sesijose apie skaitmeninę transformaciją aptarta, kaip skaitmeniniai sprendimai keičia aukštąjį mokslą įvairiuose regionuose ir kaip institucijos gali kurti tvarius modelius, sprendžiančius studentų ir darbuotojų trūkumo, alternatyvių mokymosi kelių ar kalbų kaitos problemas. Daug dėmesio skirta mišraus ir virtualaus mokymo privalumams, iššūkiams ir įtraukties stiprinimui.

Tarptautinių talentų pritraukimo sesijose analizuotos studentų mobilumo tendencijos. Naujausi tyrimai rodo reikšmingus pokyčius: tradicinės lyderės – JAV ir Jungtinė Karalystė – praranda pozicijas, o susidomėjimas studijomis Australijoje, Kanadoje ir Europoje auga. Europoje lyderėmis tampa Vokietija, Airija ir Prancūzija. Taip pat pabrėžta sparčiai auganti Azijos šalių (Indijos, Kinijos, Singapūro) aukštojo mokslo rinka ir švietimo reformų įtaka globaliam studentų judumui.

Strateginiuose forumuose dalyviai dalijosi patirtimi apie globalias partnerystes, regionines reformas, tvarų tarptautiškumą ir inovatyvius aukštojo mokslo modelius. Tinkla-

veikos renginiai skatino institucijų bendradarbiavimą, studentų judumo plėtrą ir tarptautinių programų vystymą.

Parodų erdvėje universitetai, švietimo organizacijos ir technologijų įmonės pristatė naujausius sprendimus tarptautiškumui, užmezgė naujas partnerystes ir stiprino esamus ryšius. Renginio metu LSMU atstovės lankėsi įvairių šalių paviljonuose, susitiko su partneriais, taip pat aptarė bendradarbiavimo perspektyvas su LSMU strateginio partnerio Konektikuto universiteto (JAV) Tarptautinių reikalų viceprezidento padėjėja Rae Alexander.

LSMU stendinis pranešimas apie Erasmus+ BIP programas: įžvalgos ir poveikis

Atskirą parodos segmentą sudarė stendinių pranešimų erdvė, kurioje dalyviai dalijosi savo parengtais stendais aktualiomis švietimo temomis. LSMU TRSC Akademinio judumo skyriaus atstovės – vadovė Žaneta Dičkutė ir projektų vadovė Živilė Kepežinskienė parengė ir pristatė stendą „Short-Term Thrills, Long-Term Losses? Evaluating Erasmus+ BIPs for Global Learning“ (liet. „Trumpalaikiai įspūdžiai, ilgalaikiai praradimai? „Erasmus+“ BIP vertinimas globaliam mokymuisi“), kuris analizavo trumpalaikio judumo mišrių intensyvių programų (Blended Intensive Programmes, BIP) populiarumo priežastis, pagrindines poveikio kryptis studentų tarpkultūrinės kompetencijos, akademinio ir bendravimo įgūdžių ugdymui, institucijų tarptautiškumo plėtrai.

Remiantis LSMU įgyvendintais Erasmus+ projektais ir dalyvių apklausos duomenimis, ilgalaikis judumas daugeliui studentų lieka neprieinamas, nes beveik 7 iš 10 nedalyvautų judume be stipendijos, todėl BIP tampa įtraukesne alternatyva. Judumo tendencijos LSMU atspindi šį pokytį, kuris yra bendras daugeliui Europos šalių: ilgalaikio judumo skaičius stagnuoja arba mažėja, o dalyvavimas BIP programose sparčiai auga, o tai rodo, kad BIP užpildo struktūrinę spragą, o ne pakeičia tradicinį judumą.

Kita svarbi išvada yra ta, kad studentams BIP programos struktūra yra svarbesnė nei šalis, į kurią vykstama. Judumo srantai BIP programose yra labiau subalansuoti tarp šalių, o studentai teikia pirmenybę kursų turiniui, novatoriškam mokymui ir lankstumui, o ne pačiai priimančiajai šaliai.

Kalbant apie mokymosi rezultatus, BIP dalyvavę studentai teigia esantys labai patenkinti mokymo kokybe, stipriu konkrečios srities mokymusi ir skaitmeninių, tarpkultūrinio bendravimo bei komandinio darbo įgūdžių tobulinimu. Remiantis projekto patirtimi, sėkmingam BIP įgyvendinimui reikalingi inte-

raktyvūs virtualūs elementai, virtualaus ir fizinio judumo veiklų vienovė, skaitmeninių įrankių prieinamumas ir institucinė parama. Esminis tikslas yra BIP integravimas į dalyvaujančių institucijų tarptautiškumo plėtros strategijas ir BIP mokymosi rezultatų pripažinimo užtikrinimas.

Dalyvių apklausa rodo, kad net 80 proc. studentų nori dalyvauti kitame BIP ir teigia esantys labiau motyvuoti ilgalaikiam judumui, patvirtindami išvadą, kad gerai parengti

BIP kuria akademinę ir tarpkultūrinę vertę, plečia įtrauktį ir reikšmingai papildo ilgalaikio judumo poveikį.

LSMU stendinis pristatymas pritraukė gausų būrį klausytojų iš LSMU partnerių institucijų Europoje, tarp jų – Karolinska instituto (Švedija), Europos universiteto Madride (Ispanija), Varšuvos gyvybės mokslų universiteto (Lenkija), Europos aukštojo mokslo asociacijos EAIE, kurie taip pat vykdo trumpalaikes BIP programas, to-

dėl pristatymas vyko dialogo forma, buvo įdomu išgirsti ir palyginti įvairių universitetų BIP organizavimo patirtis. Stendo pristatymo dalyviai iš Peru, Brazilijos, Indijos, JAV nuoširdžiai domėjosi aukštais studentų pasitenkinimo BIP patirtimi rodikliais ir išreiškė norą dalyvauti trumpalaikiuose mainuose, kuomet Erasmus+ BIP judumas, šiuo metu vykstantis tarp Europos aukštojo mokslo institucijų, plačiau atsivers globaliam bendradarbiavimui.

LSMU Kauno ligoninė pristato naują sprendimą – „ramentomatą“

LSMU Kauno ligoninė žengė dar vieną žingsnį modernizuodama pacientų aptarnavimą – ligoninėje pradėjo veikti automatizuota ramentų išdavimo sistema, dar vadinama *ramentomatu*. Šis sprendimas skirtas užtikrinti greitesnį, patogesnį ir sklandesnį pagalbos priemonių prieinamumą pacientams.

Ramentai yra viena dažniausiai naudojamų judėjimo pagalbos priemonių po įvairių ortopedinių procedūrų, sąnarių gydymo ar laikinų judėjimo sutrikimų. Jie padeda sumažinti apkrovą kojai, užtikrina saugesnį judėjimą bei leidžia pacientui greičiau grįžti į kasdienę veiklą ir reabilitaciją. Nelygu gydymo pobūdis, ramentai gali būti naudojami nuo kelių dienų iki kelių savaičių ar ilgiau.

Naujoji sistema leidžia pacientams reikalingas judėjimo priemones gauti paprasčiau ir efektyviau. Ligoninėje tikimasi, kad inovatyvus sprendimas prisidės prie dar geresnės pacientų patirties bei modernesnės sveikatos priežiūros aplinkos kūrimo.

„Sveikatos priežiūroje svarbios ne tik didelės technologijos ar sudėtingos operacijos. Kartais būtent kasdieniai sprendimai labiausiai pagerina paciento patirtį – leidžia žmogui jaustis saugiau, patogiau ir greičiau gauti reikalingą pagalbą“, – sako Kastytis Grigonis, LSMU Kauno ligoninės Ortopedijos-traumatologijos klinikos vadovo pavaduotojas.

Ramentomatas yra dalis platesnio siekio diegti inovatyvius sprendimus, orientuotus į pacientų poreikius, paslaugų prieinamumą ir darbo procesų efektyvumą.

Modernios automatizuotos sistemos jau plačiai naudojamos įvairiose Europos gydymo įstaigose, o jų diegimas Lietuvoje rodo augantį

dėmesį ne tik gydymo kokybei, bet ir paciento patogumui bei visai gydymo patirčiai.

Ramentomatas įrengtas siekiant užtikrinti, kad pacientams reikalingos priemonės būtų pasiekiamos greitai, aiškiai ir patogiai – šiuolaikiškai ligoninei svarbiu principu tampa ne tik profesionalus gydymas, bet ir kuo sklandesnis visas paciento kelias gydymo įstaigoje.

„Net ir nedideli sprendimai gydymo įstaigoje gali turėti didelę reikšmę žmogaus savijautai. Moderni ligoninė šiandien reišia ne tik aukšto lygio gydymą, bei ir pagarbą paciento laikui, saugumui bei patogumui“, – apibendrina K. Grigonis.

Kauno ligoninės inf.

Laikas vaikų neurologijoje: nauji startai, didėjantis tempas ir galimybės

Gegužės 15–16 d. Baltijos šalių vaikų neurologų asociacija (BCNA) Kaune surengė 18-ąją konferenciją, į kurią susirinko daugiau nei šimtas dalyvių iš dešimties šalių. Tradiciškai šios konferencijos vyksta kas antrus metus ir šeštąjį kartą – Lietuvoje.

Pirmąkart BCNA istorijoje į konferencijos programą įtraukta vaisiaus ir naujagimių neurologijai skirta sesija, taip pat nagrinėti genetikos vaikų neurologijoje, miego medicinos, epilepsijos, raidos ir neuropsichiatrinų sutrikimų, nervų ir raumenų ligų klausimai. Kiekvienos dienos pabaigoje vyko trumpųjų žodinių praneši-

mų sesijos, kurių metu pristatyta trisdešimt darbų, apimančių klinikinius tyrimus ir įdomius retų ligų atvejus.

Buvusios Lietuvos ir Baltijos šalių vaikų neurologijos asociacijos prezidentės prof. Milda Endziniene ir prof. Nerija Vaičienė-Magistris džiaugiasi, kad ilgametė Baltijos šalių specialistus vienijanti tradicija

gyvuoja, auga nauja pamaina ir plėčiasi komanda, kuriai linki drąsiai ieškoti savo kelio ir judėti pirmyn.

Laikas diagnozuoti, laikas gydyti

Pasak Lietuvos vaikų asociacijos pirmininkės, Kauno klinikų vaikų neurologės Mildos Dambrauskienės, šios konferencijos tema buvo laikas. Senovės graikai turėjo dvi laiko sąvokas: *chronos* – tęstinis laikas, kurį skaičiuojame minutėmis, valandomis, dienomis, ir *kairos* – laikas kaip tinkamas momentas. Tokių momentų, kai svarbu kuo greičiau tirti ir gydyti mūsų srityje vis dau-

giau, juk kalbama apie intensyviausiai besivystančią organizmo dalį – nervų sistemą.

Daugelyje pranešimų buvo galima išgirsti, koks svarbus laikas ir greitis vaikų neurologijoje – nuo ankstyvos diagnostikos, laiku taikomų intervencijų iki lėtinių ligų valdymo visą gyvenimą. Taip pat konferencijos pranešėjai apžvelgė, kaip laikui bėgant keitėsi supratimas apie tam tikras patologijas – pavyzdžiui, kaip folklore atsispindėjo žmonių supratimas apie įgimtas anomalijas, kaip keitėsi požiūris į autizmo spektro ar funkcinis neuropsichiatrinus sutrikimus.

Vaisiaus neurologijos gimimas

Tarp šios konferencijos naujienų – vaisiaus neurologijai skirta sesija. Viešnia iš Izraelio, Tel Avivo universiteto profesorė Tally Lerman-Sagie – viena iš vaisiaus neurologijos srities pionierių, savo gyvenimą paskyrusi vaisiaus neurologijos pagrindams kurti. Profesorė aptarė būtinybę kuo tiksliau įvertinti turimų radiologinių ir genetinių tyrimų rezultatus, bet svarbiausia – prisiminti, kad esame negimusio vaiko advokatai.

Laikas vaikų neurologijoje: nauji startai, didėjantis tempas ir galimybės

4» LSMU Akušerijos ir ginekologijos klinikos profesorė, Kauno klinikų Vaisiaus medicinos centro vadovė Eglė Machtejevičienė, kalbėdama apie šiuolaikines prenatalinės terapijos galimybes, kai atliekamos įvairios intervencinės procedūros ar skiriami medikamentai, pabrėžė: tai ne tik padeda išsaugoti vaisiaus gyvybę – toks gydymas padeda apsaugoti smegenis, kad būtų išvengta negrįžtamo nervų sistemos pažeidimo dar iki gimimo. BCNA konferencijos metu kilusios diskusijos išryškino poreikį steigti vaisiaus neurologijoje besispecializuojančių ekspertų (akušerių ginekologų, genetikų, vaikų neurologų, neurochirurgų, radiologų ir kt.) komandą.

Daugėja autizmo spektro ir funkcinių sutrikimų

Kodėl autizmo spektro sutrikimo (ASS) atvejų daugėja? Į šį klausimą savo pranešime apie pasikeitusį požiūrį į ASS atsakė Kauno klinikų Vaikų reabilitacijos klinikos vadovė doc. dr. Indrė Bakanienė. Nors vis dar diskutuojama, ar ASS dažnis iš tikrųjų didėja, tačiau akivaizdu, kad išsiplėtė diagnostikos kriterijai, specialistai ir tėvai anksčiau pastebi pirmuosius ASS požymius, dažniau identifikuojami lengvesni atvejai, daugėja mergaitėms diagnozuojamo ASS atvejų; be to, ne paskutinė priežastis – kad diagnozė padeda gauti ugdymo pagalbą ir kitas reikalingas paslaugas.

Viešnia iš JAV, tarptautiniu mastu pripažinta vaikų ir paauglių psichiatrė, jau ketvirtą kartą dalyvaujanti BCNA konferencijoje, profesorė Sigita Plioplys akcentavo, kad funkcinių neurologinių sutrikimų (FNS) dažnis vaikų amžiuje didėja, ypač jų padaugėjo po COVID-19 pandemijos. Bet dabar jau žinome, kad FNS

Funkcinių neurologinių sutrikimų (FNS) dažnis vaikų amžiuje didėja, ypač jų padaugėjo po COVID-19 pandemijos.

Organizatorių nuotr.

yra daugiabinių smegenų tinklų liga, kuriai būdinga sutrikusi motorinių-sensorinių, emocijų apdorojimo ir kognityvinės kontrolės tinklų veikla. Pasak profesorės S. Plioplys, priimti tarptautiniai sutarimai dėl diagnostikos kriterijų ir gydymo, laiku nustatyta diagnozė padeda greičiau pasiekti būklės pagerėjimą ir sutaupyti sveikatos priežiūros sistemos lėšų. Nuo diagnozės pranešimo būtina daugiadalykė specialistų komanda, į kurią turi būti įtraukti vaikų neurologas, vaikų ir paauglių psichiatras, psichologas ir socialinis darbuotojas.

Naujos galimybės ir adekvatūs lūkesčiai

Nervų ir raumenų srities pokyčius per pastarąjį dešimtmetį apžvelgė dr. Jana Haberlova iš Čekijos, Prahos universitetinės ligoninės Nervų ir raumenų ligų centro. 2017 metais ji dalyvavo Rygoje vykusioje BCNA konferencijoje ir ten kalbėjo apie daugiadalykės komandos kūrimo iššūkius. Šįkart dr. J. Haberlova apžvelgė su naujais gydymo būdais siejamas viltis ir savo centro patirtį, akcentuodama, kad naujieji vaistai nėra „stebuklingi“, jie neišgydo nervų ir raumenų ligų, tačiau pakeičia jų eigą. Todėl atsiranda nauji pacientų fenotipai ir keičiasi visapusiškos priežiūros poreikiai. Ką svarbiausio išmo-

kome – kad su pacientų šeimomis turime būti sąžiningi ir atviri nuo pat pradžių, aiškiai komunikuodami apie gydymo galimybių ribas ir sukurdami adekvatūs, realistiškus lūkesčius.

Kauno klinikų Vaikų cistinės fibrozės ir kitų retų kvėpavimo sistemos ligų kompetencijos centro atstovė dokt. Gintarė Obolevičienė aptarė nervų ir raumenų ligomis sergančių vaikų kvėpavimo funkcijos sutrikimus miego metu. Ji atkreipė dėmesį, kad būtinas reguliarus stebėjimas, nes tik tada galima laiku diagnozuoti ir gydyti šiuos sutrikimus. Keičiantis nervų ir raumenų ligomis sergančių pacientų būklei svarbus proaktyvus individualizuotas požiūris, nes vis dar trūksta įrodymais pagrįstų kriterijų priimant sprendimus dėl intervencijų.

Tarpdisciplininio bendradarbiavimo pavyzdžiai

Konferencijoje aktyviai dalyvavo įvairių sričių gydytojai. Vienus įdomiausių retų ligų atvejų pateikė Genetikos ir molekulinės medicinos klinikos atstovai – gydytojai genetikai ir rezidentai. Vaikų neurologijos plėtra neatsiejama nuo pažangos genetikos srityje, todėl besiplečiančios galimybės, augantis tyrimų mastas ir atlikimo greitis lei-

džia greičiau priimti sprendimus dėl gydymo ir stebėjimo taktikos.

Miego medicinos sesijoje pranešimus skaitė Kauno klinikų Miego centro komanda, vadovaujama dr. Evelinos Pajėdienės. Ji savo pranešime apibendrinė miego fiziologijos pokyčius augant ir miego sutrikimus, kurių vaikai, deja, neišauga. LSMU Neurologijos klinikos dokt. Dovydas Burkojus išsamiai išnagrinėjo miego sutrikimus, kurie būdingi įvairių neurologinių patologijų metu.

Naujienuomis neurochirurgijos srityje dalijosi neurochirurgai – apie neišnešiotiems naujagimiams atliekamas intervencijas informavo gydytojas Lukas Piliponis, apie inovatyvias chirurginio epilepsijos gydymo galimybes – Kauno klinikų Funkcinės neurochirurgijos sektoriaus vadovas dr. Andrius Radžiūnas.

Tradicijos ir pamokos

Auditorijos aplodismentais stovint palydėtas ilgamečio Baltijos šalių draugo ir mokytojo dr. Walterio van Emde Boaso iš Nyderlandų pranešimas apžvelgė jo asmeninį ir profesinį kelią, taip pat per gyvenimą išmoktas pamokas. „Pats svarbiausias dalykas – ne tik neurologijoje, bet žmogaus gyvenime apskritai, – ką reikėtų išmolti tiek jaunam, tiek vyresniam gydytojui –

tai branginti ir naudotis draugyste bei bendradarbiavimu su kolegomis visame pasaulyje“, – linkėjo dr. W. van Emde Boasas, primindamas, kad to niekada negalės joks dirbtinio intelekto įrankis.

Nuo pirmųjų BCNA konferencijų gyvuoja tradicija apdovanoti kiekvienos šalies jauniausius rezidentus, žengiančius pirmuosius žingsnius vaikų neurologijoje. Šiemet iš Lietuvos jaunųjų atstovų tokią paskatinantį apdovanojimą gavo LSMU vaikų neurologijos rezidentas Matas Nasvytis.

Kita neatsiejama Baltijos šalių vaikų neurologų konferencijos tradicija – socialinė programa, kurioje visada reikšmingą vietą užima muzika. Šiemet vakarinę dalį praturtino Vilniaus universiteto docentės, neuropsichologės dr. Ramunės Dirvanskienės pristatymas apie 2024 metais per Lietuvos dainų šventę atlikto tarptautinio tyrimo duomenis apie masinio dainavimo įtaką žmonių psichologinei gerovei, socialiniam susietumui ir širdies ritmo sinchronijai.

Nėra abejonių, kad ši BCNA konferencija padėjo sinchronizuoti žinias daugiadalykė tarptautinei bendruomenei ir įkvėpė naujiems darbams, moksliniams tyrimams ar pokyčiams klinikinėje praktikoje. Iki kito susitikimo Estijoje 2028-aisiais.

Organizatorių inf.

avevita REDAKCIJA:

LSMU Komunikacijos tarnyba,
Akademinės leidybos skyrius
A. Mickevičiaus g. 9, LT-44307 Kaunas
El. paštas: avevita@lsmuni.lt
Išleina kiekvieną trečiadienį
<https://lsmu.lt/leidiniai/>
Leidinyas skirtas LSMU ir Kauno klinikų darbuotojams, studentams

Redakcinės kolegijos pirmininkas:

Edgaras STANKEVIČIUS,
Žurnalų leidybos centro vadovas

Redakcinė kolegija:

Andrius MACAS, Medicinos fakulteto dekanas
Rolandas STANKEVIČIUS, Veterinarijos fakulteto dekanas
Elena BARTKIENĖ, Gyvūnų mokslų fakulteto dekanė
Ingrida ULOZIENĖ, Mokslo centro vadovė

RĖMĖJAS:

BERLIN-CHEMIE
MENARINI

LSMU Kauno ligoninės Komunikacijos ir rinkodaros skyrius:

Giedrė PŪRIENĖ

Redakcija:

Asta VALUCKYTĖ-ŪSIENĖ,
Akademinės leidybos skyriaus vadovė,
tel. 0 37 327243, vt. 5131
Jelena BABACHINA, maketuotoja

LSMU atstovai dalyvavo pirmajame UEMS kongrese

Gegužės 27–30 d. Levene (Belgija) vyko pirmasis Europos medicinos specialistų sąjungos (UEMS – Union Européenne des Médecins Spécialistes) kongresas, subūręs gydytojus specialistus, medicinos universitetų dėstytojus, sveikatos politikos formuotojus ir kitus sveikatos priežiūros ekspertus iš visos Europos.

Doc. dr. Diana Rinkūnienė
Studijų centro vadovė

Kongrese dalyvavo ir Lietuvos sveikatos mokslų universiteto atstovai: prorektorė studijoms prof. Indrė Čeponienė, Studijų centro vadovė doc. Diana Rinkūnienė, Plastinės ir rekonstrukcinės medicinos klinikos vadovė doc. Loretą Pilipaitytė, Slaugos fakulteto dekanė ir Geriatrijos klinikos vadovė prof. Jūratė Macijauskienė (buvusi UEMS geriatrijos medicinos sekcijos prezidentė) ir Fiziologijos ir farmakologijos instituto prof. Romaldas Mačiulaitis (UEMS Klinikinės farmakologijos sekcijos prezidentas).

Pirmasis UEMS kongresas buvo skirtas svarbiausiems šiuolaikinės medicinos ir sveikatos priežiūros iššūkiams aptarti. Renginio programoje daug dėmesio skirta sveikatos priežiūros sistemų ateičiai Europoje, medicinos specialistų rengimui ir kvalifikacijos tobulinimui, darbo jėgos planavimui, gydytojų darbo sąlygoms, dirbtinio intelekto ir didžiųjų duomenų taikymui medicinoje, medicinos etikai, tvariai ir aplinkai draugiškai sveikatos priežiūrai bei lygybės, įvairovės ir įtraukties klausimams. Kongrese vyko plenarinės sesijos, teminiai moksliniai pranešimai,

diskusijos, mentorystės renginiai ir tarptautinio bendradarbiavimo susitikimai. Prof. Jūratė Macijauskienė skaitė pranešimą „Geriatrinės medicinos specialistų rengimas senjantiems Europai: Europos geriatrijos medicinos specialybės egzaminas (EGEMSE)“. Kongreso metu klinikinės farmakologijos sekcijos atstovai sprendė europinių specialistų

rengimo standartų klinikinėje farmakologijoje rengimo aktualijas.

UEMS – didžiausia ir seniausia Europos gydytojų specialistų vieninga organizacija, atstovaujanti daugiau kaip 1,6 mln. specialistų 42 Europos šalyse. Organizacija aktyviai prisideda prie aukštųjų medicinos specialistų rengimo, profesinės veiklos ir tęstinio profesinio tobulėjimo stan-

dartų kūrimo Europoje. Dalyvavimas šiame tarptautiniame renginyje LSMU atstovams suteikė galimybę susipažinti su naujausiomis Europos sveikatos priežiūros ir medicinos specialistų rengimo tendencijomis, užmegzti profesinius ryšius su kolegomis iš įvairių šalių bei prisidėti prie diskusijų apie medicinos mokslų, studijų ir klinikinės praktikos ateitį Europoje.

Kaip stiprinti visuomenės sveikatos specialistų prestižą?

Gegužės 21 d. vyko konferencija „HI 2030: kaip stiprinti visuomenės sveikatos specialistų prestižą?“, subūrusi visuomenės sveikatos, mokslo, savivaldos ir nevyriausybinių organizacijų atstovus diskusijai apie visuomenės sveikatos specialistų vaidmenį, profesijos matomumą ir ateities perspektyvas. Renginio metu aptarti ne tik sektoriaus iššūkiai, bet ir galimybės stiprinti visuomenės sveikatos specialistų lyderystę, kompetencijas ir visuomenės pasitikėjimą šia profesija.

Konferencijos programoje daug dėmesio skirta visuomenės sveikatos specialistų rengimui ir jų vietai sveikatos sistemoje. Pranešimą „Aukštųjų mokyklų vizija ir iššūkiai visuomenės sveikatos sričiai“ skaitė Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Visuomenės sveikatos fakulteto dekanė prof. dr. Ida Liseckienė. Savo pranešime ji akcentavo universitetų vaidmenį formuojant stiprią, kompetentingą ir pokyčius kuriančią visuomenės sveikatos

specialistų kartą. „Universitetai, rengdami visuomenės sveikatos specialistus ir vykdydami mokslinius tyrimus, prie visuomenės sveikatos prestižo didinimo prisideda keliais tarpusavyje susijusiais būdais – nuo profesinės tapatybės stiprinimo iki mokslo perkėlimo į politiką ir praktiką“, – konferencijoje pabrėžė LSMU Visuomenės sveikatos fakulteto dekanė prof. dr. Ida Liseckienė.

» 7

A. Žukovo nuotr.

Kaip stiprinti visuomenės sveikatos specialistų prestižą?

6» Pranešime buvo pristatyta, kad šiuolaikinis visuomenės sveikatos specialistas turi būti pasirengęs veikti sudėtingoje ir nuolat besikeičiančioje aplinkoje. Todėl studijų programos orientuojamos ne tik į profesines žinias, bet ir į kritinį mąstymą, duomenimis grįstų sprendimų priėmimą, lyderystę, komunikaciją bei gebėjimą dirbti tarpdisciplininėse komandose. Tokie specialistai tampa svarbiais pokyčių kūrėjais, galinčiais spręsti kompleksinius visuomenės iššūkius ir prisidėti prie sveikesnės visuomenės kūrimo. Konferencijos metu taip pat buvo aptarti visuomenės sveikatos specialistų žmogiškųjų išteklių iššūkiai, inovacijų vaidmuo stiprinant visuomenės sveikatą bei visuomenės sveikatos ir asmens sveikatos priežiūros sektorių bendradarbiavimo galimybes. Viena iš aktualesnių diskusijų buvo skirta klausimui, kokių visuomenės sveikatos specialisto kompetencijų šiandien tikisi darbdaviai.

Diskusijoje dalyvavo savivaldybių, nacionalinių institucijų, akademinės bendruomenės ir studentų atstovai. Tarp jų – LSMU Studentų atstovybės prezidentė, Visuomenės sveikatos IV kurso studentė Rugilė Kriaučiūnaitė, kuri renginyje atstovavo būsimųjų visuomenės sveikatos specialistų pozicijai.

„Labai džiugu, kad į konferenciją ir diskusiją buvo pakviesti ne tik jau dirbantys specialistai, bet ir studentai – jaunieji šios srities kolegos. Man pačiai buvo prasminga kalbėti apie sritį, į kurią studijų pradžioje galbūt žiūrėjau šiek tiek skeptiškai, tačiau po ketverių metų studijų pamačiau visai kitą visuomenės svei-

katos vaizdą ir jos svarbą“, – pasakojo R. Kriaučiūnaitė.

Pasak jos, diskusijos metu daug dėmesio buvo skirta tam, kokių kompetencijų iš jaunų specialistų tikisi darbdaviai, kokių įgūdžių absolventams dar trūksta baigus studijas bei kokios priemonės galėtų paskatinti daugiau jaunų žmonių rinktis visuomenės sveikatos studijas ir savo profesinę ateitį sieti su šia sritimi.

Studentės teigimu, vienas svarbiausių žingsnių siekiant stiprinti visuomenės sveikatos specialisto prestižą – aiškiau parodyti visuomenei šios profesijos kuriamą vertę.

„Visuomenės sveikatos specialisto vaidmuo visuomenėje dažnai nėra taip aiškiai matomas kaip, pavyzdžiui, gydytojo. Gydytojo darbo rezultatas neretai pastebimas čia ir dabar – atlikta operacija, suteikta pagalba, pagerėjusi paciento būklė. O visuomenės sveikatos specialisto darbas dažnai reikalauja daugiau laiko: jo rezultatai atsiskleidžia per prevenciją, sveikatos stiprinimą, duomenimis grįstus sprendimus ir ilgalaikius visuomenės sveikatos pokyčius. Būtent todėl svarbu stiprinti šios profesijos matomumą, aiškiai komunikuoti jos kuriamą vertę ir sudaryti sąlygas jauniems specialistams matyti savo vietą šioje srityje“, – sakė R. Kriaučiūnaitė.

Diskusijos dalyviai sutiko, kad visuomenės sveikatos ateitis priklauso nuo gebėjimo ne tik rengti aukštos kvalifikacijos specialistus, bet ir kurti aplinką, kurioje jų kompetencijos būtų tinkamai vertinamos bei matomos visuomenei, nes būtent jų veikla prisideda prie

gyventojų sveikatos rodiklių gerinimo ir ilgalaikių visuomenės sveikatos pokyčių.

Apibendrinama pranešimą, prof. dr. Ida Liseckienė pabrėžė, kad vien akademinė institucijų pastanga nepakanka. „Visuomenės sveikatos prestižo augimui reikalingi sisteminiai, tarpdisciplininiai ir politiniai sprendimai“, – akcentavo prof. dr. Ida Liseckienė, pabrėždama, kad tik bendromis akademinės bendruomenės, darbdavių, politikos formuotojų ir pačių specialistų pastangomis galima užtikrinti vi-

suomenės sveikatos profesijos stiprėjimą ir didesnę jos matomumą visuomenėje.

Konferencija dar kartą priminė, kad stipri visuomenės sveikatos sistema prasideda nuo stiprių specialistų – jų kompetencijų, lyderystės, matomumo ir visuomenės pasitikėjimo. Todėl investicijos į visuomenės sveikatos specialistų rengimą, profesinį augimą ir prestižo stiprinimą yra investicijos į sveikesnę Lietuvos gyventojų ateitį.

LSMU MA Visuomenės sveikatos fakulteto inf.

„One Health“ šeimų festivalis subūrė bendruomenę

Gegužės 16 d. Kauno Panemunės šile vyko LSMU Visuomenės sveikatos fakulteto organizuotas bendruomenės renginys „One Health – viena sveikata: gamta, žmogus, gyvūnas. Šeimų festivalis“, skirtas Tarptautinei šeimoms paminėti. Renginys subūrė universiteto bendruomenės narius, jų šeimas, draugus, partnerius ir augintinius aktyviai dienai gamtoje.

Almanė Pakrijauskaitė
VSF dekanato administratore,
VSF savanorių kuratorė

Renginio ašimi tapo tarptautiniu mastu pripažįstama „One Health“ koncepcija, primenant, kad žmogaus sveikata yra glaudžiai susijusi su gyvūnų gerove ir mus supančios aplinkos būkle. Šią idėją dalyviai galėjo pažinti ne tik teoriškai, bet ir praktiškai – dalyvaudami orientaciniame žygyje „Sveikatos lobių paieška“, edukacinėse veiklose ir susitikimuose su specialistais. Žygio metu dalyviai lankė temines stoteles, skirtas žmogaus sveikatai, emocinei gerovei, gyvūnų gerovei, medicinos istorijai ir ben-

druomeniškumui. Į veiklas aktyviai įsitraukė Kėdainių visuomenės sveikatos biuro atstovai, LSMU Bioetikos, Sveikatos psichologijos katedrų dėstytojai, tarptautinė veterinarijos studentų organizacija LIVSU, Visuomenės sveikatos studentų draugija ir Lietuvos psichologijos studentų asociacija. Festivalio metu netrūko ir kitų edukacinių veiklų. Dalyviai bendrai mankštai pakvietė kineziterapeutę, trenerę ir gyvenamosios medicinos studentę Sandra Baltramonytę, o LSMU studentai Austėja Ravkienė ir Lasse E. Peters kvietė pasitikrinti žinias apie saugų ir tvarų judėjimą dviračiais.

LSMU Visuomenės sveikatos fakultetas – erdvė tarptautiniams studentams, menui, kultūrai ir bendrystei

Pasaulinės sveikatos organizacijos publikuota studija „What is the evidence on the role of the arts in improving health and well-being? A scoping review“* apžvelgia daugiau nei 3000 įvairių mokslinių straipsnių apie teigiamą meno poveikį žmogaus sveikatai ir gerovei. Menas gali veikti prevenciškai, daryti poveikį socialinėms sveikatos determinantėms, skatinti sveikatą stiprinantį elgesį (ibid., p. vii-viii).

Kultūros ir meno veiklos gali būti reikšmingos pažeidžiamumą išgyvenantiems aukštųjų mokyklų studentams ir dėstytojams. Tiek studentai, tiek dėstytojai patiria ateities baimę, konkurenciją, hierarchinius konfliktus, įtampą dėl nuolatinių atsiskaitymų ar karjeros iššūkių. Studentai ir dėstytojai nuolat yra matomi, todėl patiria lėtinį stresą, o dėl jiems keliamų aukštų lūkesčių neretai yra priversti balansuoti ties fizinės, psichinės, socialinės ar intelektualinės ištvėrmės ribomis, rizikuoja patirti perdegimą (Klinkhammer, 2025)**.

LSMU Visuomenės sveikatos fakulteto Bioetikos katedra kartu su Latvijos kultūros akademija, Rygos Stradinio universitetu, Estijos muzikos ir teatro akademija ir Šiaurės matmens kultūros partnerystės organizacija antrus metus dalyvauja projekte „Įtrauki gerovę per meną ir kultūrą Baltijos šalyse“ (WITAC). Tai strateginės partnerystės iniciatyva, kuria siekiama sukurti ir praktiškai išbandyti naują tarpdisciplininio bendradarbiavimo modelį tarp Baltijos šalių aukštojo mokslo institucijų siekiant sujungti kultūros ir sveikatos sritis.

WITAC stiprina aukštųjų mokyklų vaidmenį puoselėjant įtraukią visuomenę, pasiūlydamas novatorišką mokymosi visą gyvenimą programą kultūros, sveikatos ir socialinio darbo specialistams. Mokymosi programoje dėmesys fokusuojamas į pažeidžiamų visuomenės grupių gerovės stiprinimą per kultūrą ir meną.

Sėkmingai šią inovatyvią studijų programą bebaigianti Lietuvos komanda: Ida Liseckienė, Joyal Mary Jiji, Veronika Kaminskaitė ir Dovilė Abramavičienė, sukūrė kultūros ir meno veiklas sujungiančią praktinę iniciatyvą „Meninis ir kultūrinis trijų etapų bendruomenės stiprinimo pilotinis projektas tarptautiniams studentams“. Pilotinis projektas įtraukė judesio, muzikos, sutartinių giedojimo, tradicinio lietuviško maisto gaminimo ir refleksijos veiklas, kurias kuravo profesionalūs savo srities fasilitatoriai. Šios veiklos suteikė galimybę pažinti save, pajusti kultūrinius kontekstus. Iniciatyvomis buvo siekiama mažinti pažeidžiamumo įtaką, skatinti studentų įtrauktį į vietos bendruomenę, kurti bendrystę, išgyventi kultūros ir meno poveikį.

LSMU Visuomenės sveikatos fakulteto fojė eksponuojami paty-

riminės kolektyvinės tapybos užsiėmimo dalyvavusių studentų sukurti darbai (fasilitatorius A. Aleinikovas). Ant drobės tapytuose kūriniuose atsispindi vizualinė bendrystės, kūrybinio įsitraukimo išraiška. Ekspresyvi tapyba reprezentuoja laisvę išgyventi emocijas, įkūnyti jas spalvomis, patirti kūrybinį džiaugsmą ar net įkvėpimą.

Streso nestokojančioje sveikatos priežiūros rutinoje (įskaitant

ir intensyvių studijų procesą) meno ir kultūros veiklos sugeneruoja tam tikrą „atokvėpio lauką“: judant, tapant, ieškant tinkamų spalvų dėmesį nukreipiame kitur nei įprasta. Tai leidžia išsivaduoti iš įtampos, iš naujo pergaltoti gyvenimo situaciją, pabendrauti išvengiant įprastų, nuolatinių disciplinuosimo reikalaujančių hierarchizuotų santykių. Dinamiški tapybos potėpiai, laisva, neformaluota tapybos tech-

nika (buvo tapoma ir tepukais, ir pirštais) leido sukurti šiltus, gyvus, originalius tapybos kūrinius. Šie kūriniai – tai gyvas nuoširdumo, savęs pažinimo, santykių kūrimo ir laisvo atokvėpio dermės įrodymas.

Kviečiame apsilankyti parodoje ir pajusti įkvėpiančio bendradarbiavimo galią.

Tekstą parengė projekto dalyvės, Bioetikos katedros docentės dr. R. Šatūnienė ir dr. P. Šedienė

* Fancourt D, Finn S. What is the evidence on the role of the arts in improving health and well-being? A scoping review. Copenhagen: WHO Regional Office for Europe; 2019 (Health Evidence Network (HEN) synthesis report 67).

** Monika Klinkhammer, (Neue) Verletzlichkeiten in Hochschule und Wissenschaft // Heft 65, Juni 2025, 33. Jahrgang Supervision im Bildungswesen: Arbeit mit neuen Verletzbarkeiten, p. 87–105.

ADMINISTRACIJA SKELBIA KONKURSAŲ EITI ŠIAS PAREIGAS:

Apsaugos skyriaus vadovo (-ės) 1,0 etatiniu darbo krūviu 5 metų kadencijai (darbo užmokeskis: 2138,00 eurų per mėnesį, neatskaičius mokesčių).

Kvalifikaciniai reikalavimai pretendentes:

- turėti aukštojo mokslo kvalifikaciją, įgytą baigus ne žemesnes nei neuniversitetines (kolegines) studijas;
- turėti ne mažesnę kaip 1 metų darbo patirtį apsaugos organizavimo srityje;
- būti baigus mokymus pagal Apsaugos darbuotojų mokymo programą ir turėti galiojantį apsaugos darbuotojo pažymėjimą;
- mokėti anglų kalbą ne žemesniu nei B2 lygiu.

Pretendentai privalo pateikti šiuos dokumentus: prašymą dalyvauti konkurse (laisva forma); asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją; išsilavinimą patvirtinantį dokumentą ar jo ko-

piją; gyvenimo aprašymą; dokumentus, patvirtinančius pretendento atitiktį kvalifikaciniams reikalavimams (darbo patirtį, papildomą kompetenciją, anglų kalbos žinias ir kt.); veiklos programą ir siekinius (pristatymui skiriamos 5 min.); užpildytą pretendento anketą; viešųjų ir privačių interesų deklaraciją (deklaracija turi būti pateikiama PINREG sistemoje); kitus asmens, norinčio dalyvauti konkurse, nuomone svarbius ir reikšmingus dokumentus, LSMU Kauno ligoninės Žmogiškųjų išteklių skyriui asmeniškai, atvykę adresu: Josvainių g. 2, Kaunas (454 kab.) arba siųsti el. paštu konkursai@kaunoligonine.lt (visi elektroniniu paštu teikiami dokumentai privalo būti patvirtinti elektroniniu parašu) iki 2026 m. birželio 24 d.

Išsami informacija ir kiti reikalavimai pretendentui patalpinti LSMU Kauno ligoninės svetainėje <https://kaunoligonine.lt/karjera/>. Daugiau informacijos tel. +370 37 305490.

„One Health“ šeimų festivalis subūrė bendruomenę

7» Mažųjų renginio lankytojų laukė „Fun Story“ studijos kūrybinės veiklos, o LSMU Maisto mokslo būrelis pristatė edukaciją apie lietuviškas žaliavas, tvarią mitybą ir maisto pasirinkimų reikšmę sveikatai bei aplinkai. Sveikos gyvensenos temą papildė Profilaktinės medicinos katedros lektorės Giedrė Aukštakalnienė ir Lina Paulauskienė, kvietusios pasikalbėti apie sveikatai palankius pasirinkimus bei paragauti sveiko troškinių. Renginį uždarė LSMU salto šokėjų Gabijos ir Aino salsa pamoka!

Ypatingą vaidmenį renginyje atliko savanoriai, prisidėję prie veiklų organizavimo, dalyvių koordinavimo ir bendros festivalio atmosferos kūrimo.

LSMU studentė ir renginio savanorė Viltė Šilkaitytė pabrėžia, kad *One Health* pirmiausia yra apie bendruomenę:

„*One Health* man yra apie bendruomenę – apie tai, kad žmogaus, gyvūno ir aplinkos sveikata nėra atskiri dalykai, o veikdami kartu galime pasiekti daug daugiau. Tokie renginiai ne tik skatina sveikatingumą ir stiprina mūsų ryšį su aplinka, bet ir kuria tarpusavio ryšį bendruomenės viduje.“

Pasak jos, savanorystė – tai galimybė ne tik padėti organizuoti renginius, bet ir įkvėpti kitus veikti, kurti bei stiprinti bendruomenę.

Kitai savanorei, Agnei Ivašinaitei, tokios iniciatyvos yra svarbios kuriant ryšį tarp universiteto ir visuomenės:

„Manau, kad tokie renginiai prisideda prie artimesnio universiteto ir miesto bendruomenių bendradarbiavimo bei sveikos gyvensenos skatinimo. Savanorystė man reiškia galimybę padėti kitiems, prisidėti prie bendruomenės gerovės, įgy-

ti naujų patirčių ir tobulėti pačiai.“

Savanorystė tokiuose renginiuose yra ne tik pagalba organizatoriams, bet ir galimybė ugdyti lyderystės, komunikacijos, komandinio darbo bei problemų sprendimo kompetencijas. Dalyvaujant renginį studentai tampa aktyviais bendruomenės kūrėjais, o ne vien pasyviais renginių dalyviais. Ypač dėkojame Austėjai Ravkienei, Agnei Ivašinaitei, Eglei Vispolskytei, Miglei Kareivaitei, Skaistei Bajoraitei, Vaivai Vainušytei, Viltei Šilkaitytei.

Prie renginio sėkmės prisidėjo ir partneriai bei rėmėjai, kurių dėka festivalio dalyviai galėjo patirti dar daugiau prasmingų veiklų.

„*One Health* – viena sveikata: gamta, žmogus, gyvūnas. Šeimų festivalis“ dar kartą parodė, kad sveikata kuriama ne tik gydymo įstaigose ar auditorijose. Ji prasideda nuo kasdienių pasirinkimų, rūpesčio vie-

ni kitais, bendruomeniškumo ir supratimo, kad žmogaus, gyvūnų ir aplinkos gerovė yra neatsiejamos viena nuo kitos. Būtent tokios inici-

atyvos stiprina ryšius tarp žmonių, skatina savanorystę ir primena, kad viena sveikata prasideda nuo mūsų visų.

Organizatorių nuotrauka

DISERTACIJOS GYNIMAS

2026 m. rugpjūčio 24 d. 9.30 val. Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninės Kauno klinikų Širdies centro konferencijų salėje (Eivenių g. 2, LT-50161 Kaunas), viešame Medicinos mokslo krypties tarybos posėdyje bus ginama **Vytenio Keturakio** daktaro disertacija „**Polimerinių nanodalelių su kurkuminu ir vitaminu E, vaistinės melisos nanopūslelių ir SARS-CoV-2 epitopo reikšmė hipoksija-reoksigenacija veikiamų kardiomiocitų bioenergetikai ir funkcionalumui**“ (medicinos ir sveikatos mokslai, medicina – M 001).

Mokslinis vadovas – prof. dr. Rimantas Benetis (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, medicinos ir sveikatos mokslai, medicina – M 001).

Konsultantės:

prof. habil. dr. Vaiva Lesauskaitė (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, medicinos ir sveikatos mokslai, medicina – M 001);

dr. Aistė Jekabsone (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, gamtos mokslai, biologija – N 010).

Medicinos mokslo krypties taryba:

Pirmininkė – prof. dr. Olivija Dobilienė (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, medicinos ir sveikatos mokslai, medicina – M 001).

Nariai:

prof. dr. Nijolė Savickienė (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, medicinos ir sveikatos mokslai, farmacija – M 003);

prof. dr. Giedrius Davidavičius (Vilniaus universitetas, medicinos ir sveikatos mokslai, medicina – M 001);

prof. dr. Tomas Tamulevičius (Kauno technologijos universitetas, gamtos mokslai, fizika – N 002);

prof. dr. Evaldas Girdauskas (Hamburgo universiteto širdies ir kraujagyslių centras (Vokietija), medicinos ir sveikatos mokslai, medicina – M 001).

Su disertacija galima susipažinti Lietuvos sveikatos mokslų universiteto bibliotekoje (Eivenių g. 6, LT-50162 Kaunas) ir internete <https://lsmu.lt/mokslas-ir-inovacijos/ginamos-ir-apgintos-disertacijos/>

Mokslų centras

2026 m. rugpjūčio 26 d. 11 val. Lietuvos sveikatos mokslų universiteto VA dr. S. Jankausko auditorijoje (Tilžės g. 18, LT-47181 Kaunas), viešame Veterinarijos mokslo krypties tarybos posėdyje bus ginama **Martino Jankausko** daktaro disertacija „**Šunų ir kačių epilepsijos klinikinės, epidemiologinės ir MRT charakteristikos bei šunų status epilepticus kontrolės α_2 -adrenoreceptorinių agonistais efektyvumo EEG įvertinimas**“ (žemės ūkio mokslų sritis, veterinarija – A 002).

Mokslinė vadovė – prof. dr. Vita Riškevičienė (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, žemės ūkio mokslai, veterinarija – A 002).

Veterinarijos mokslo krypties taryba:

Pirmininkė – prof. dr. Rasa Želvytė (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, žemės ūkio mokslai, veterinarija – A 002).

Nariai:

doc. dr. Kristina Valatkevičienė (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, medicinos ir sveikatos mokslai, medicina – M 001);

prof. dr. Nomedas Juodžiukynienė (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, žemės ūkio mokslai, veterinarija – A 002);

prof. habil. dr. Ona Ragažinskienė (Vytauto Didžiojo universitetas, medicinos ir sveikatos mokslai, farmacija – M 003);

prof. dr. Dražen Vnuk (Zagrebo universitetas (Kroatija), žemės ūkio mokslai, veterinarija – A 002).

Su disertacija galima susipažinti Lietuvos sveikatos mokslų universiteto bibliotekoje (Eivenių g. 6, LT-50162 Kaunas) ir internete <https://lsmu.lt/mokslas-ir-inovacijos/ginamos-ir-apgintos-disertacijos/>

Mokslų centras

2026 m. rugpjūčio 27 d. 14 val. Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Medicinos akademijos centrinių rūmų prof. J. Žilinsko auditorijoje (Mickevičiaus g. 9, LT-44307 Kaunas), viešame Biologijos mokslo krypties tarybos posėdyje bus ginama **Rūtos Skredėnienės** daktaro disertacija „**Vaistinių preparatų poveikis glioblastomos ląstelių augimui, invazijai ir molekuliniam žymenims *in vivo* ir *in vitro***“ (gamtos mokslų sritis, biologija – N 010).

Mokslinė vadovė – prof. dr. Ingrida Balnytė (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, gamtos mokslai, biologija – N 010).

Konsultantas – prof. habil. dr. Donatas Stakišaitis (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, medicinos ir sveikatos mokslai, medicina – M 001).

Biologijos mokslo krypties taryba:
Pirmininkas – prof. dr. Juozas Kupčinskas (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, gamtos mokslai, biologija – N 010).

Nariai:
prof. dr. Dainius H. Pauža (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, gamtos mokslai, biologija – N 010);

dr. Paulina Vaitkienė (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, gamtos mokslai, biologija – N 010);

doc. dr. Audrius Dulskas (Vilniaus universitetas, medicinos ir sveikatos mokslai, medicina – M 001);

prof. dr. Mara Pilmane (Rygos Stradinio universitetas, gamtos mokslai, biologija – N 010).

Su disertacija galima susipažinti Lietuvos sveikatos mokslų universiteto bibliotekoje (Eivenių g. 6, LT-50162 Kaunas) ir internete <https://lsmu.lt/mokslas-ir-inovacijos/ginamos-ir-apgintos-disertacijos/>

Mokslų centras

Rūkymo tendencijos: medikai perspėja apie pasekmes sveikatai

Gegužės 31-ąją buvo minima Pasaulinė diena be tabako. Bet rūkymas išlieka viena didžiausių išvengiamų sveikatos problemų pasaulyje. Nors tabako gaminių vartojimas Lietuvoje pamažu mažėja, jis vis dar viršija daugelio Europos šalių vidurkį. Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) duomenimis, 2022 m. Lietuvoje rūkė beveik trečdalis gyventojų.

Kenkia visi rūkymo būdai

Specialistai atkreipia dėmesį, kad nors tarp mokinių stebima rūkymo mažėjimo tendencija, elektroninių cigarečių vartojimas tarp vaikų ir paauglių išlieka itin aktuali problema. Skaičiuojama, kad elektroninės cigaretės bent kartą yra bandę apie pusę 15–16 metų moksleivių, o Lietuva pagal jų vartojimo paplitimą išlieka tarp pirmaujančių Europos valstybių. Nerimą kelia ir tai, kad tarp jaunų merginų rūkymo paplitimas kai kuriose amžiaus grupėse nemažėja ar net didėja.

Kauno klinikų Pulmonologijos klinikos gydytoja pulmonologė doc. Deimantė Hoppenot pabrėžia, kad visuomenėje vis dar gajus mitas apie „mažiau kenksmingą“ rūkymą, todėl dalis jaunų žmonių nevertina realios žalos sveikatai. „Kenkia visi rūkymo būdai – tiek įprastos, tiek elektroninės cigaretės ar kaitinamasis tabakas. Mažesnis dervų kiekis ar silpnesnis karščio poveikis nereiškia, kad žalos sveikatai nėra. Nikotinas sukelia priklausomybę, o organizmui kenkia įkvėpiamos cheminės medžiagos, degimo produktai, dervos ir karščio poveikis kvėpavimo takams. Šiandien neturime pagrindo teigti, kad kuris nors rūkymo būdas yra saugus“, – sako gydytoja.

Pasak doc. D. Hoppenot, šiuolaikinės rūkymo priemonės kuria-

mos taip, kad būtų patrauklios jaunam žmogui, todėl elektroninės cigaretės dažnai pateikiamos kaip šiuolaikiškas ir mažiau žalingas pasirinkimas. „Rinka orientuojasi į jauną žmogų, todėl kova su rūkymu tampa dar sudėtingesnė“, – teigia gydytoja pulmonologė.

Pavojingas ne tik aktyvus, bet ir pasyvus rūkymas

Dėl tokio pateikimo jauni žmonės neretai neįvertina realios žalos sveikatai. Nors organizmas ilgą laiką gali prisitaikyti prie neigiamo poveikio ir simptomai nepasireiškia metų metus, pakitimai jau vyksta. Rūkymas tiesiogiai susijęs su lėtine obstrukcine plaučių liga, lėtiniu bronchitu, plaučių vėžiu, širdies ir kraujagyslių ligomis bei didesne kitų onkologinių ligų rizika. „Lėtinė obstrukcinė plaučių liga nesivysto per vieną dieną. Dažniausiai pirmieji požymiai yra užsitęsęs kosulys, skreplavimas ar dažnesnės kvėpavimo takų infekcijos. Vėliau atsiranda dusulys, mažėja fizinio krūvio toleravimas, o dalis plaučių pokyčių tampa negrįžtami“, – aiškina gydytoja.

Pasak gydytojos, pavojingas ne tik aktyvus, bet ir pasyvus rūkymas. Vaikų kvėpavimo sistema formuojasi ir bręsta iki pilnametystės, todėl jie yra itin jautrus tabako dūmuose esančioms kenksmingoms

medžiagoms. „Vaikas neturi pasirinkimo nerūkyti, jei jo aplinkoje rūkoma. Jei rūko tėvai, iš esmės rūko ir vaikas. Pasyvus rūkymas tiek vaikams, tiek suaugusiems ilgainiui gali sukelti daugelį tų pačių sveikatos sutrikimų, kurie nustatomi ir aktyviai rūkantiems žmonėms“, – sako doc. D. Hoppenot.

Gydytoja taip pat įspėja, kad rūkymas nėštumo metu didina prieššlaikinio gimdymo riziką, o neišnešioti kūdikiai dažniau susiduria su kvėpavimo, širdies ir kraujagyslių bei imuninės sistemos sutrikimais. „Neišnešiotiems kūdikiams ir anksčiau laiko gimusiems žmonėms dažniau nustatoma sumažėjusi plaučių funkcija. Esant pasyvaus rūkymo poveikiui ar pradėjus rūkyti, ji gali blogėti dar sparčiau, todėl tokiems žmonėms ypač svarbu vengti rūkymo ir kitų plaučius žalojančių veiksnių“, – pabrėžia gydytoja.

Pasak gydytojos, Lietuvoje mėsantiems rūkyti yra gana plati pakaitinės nikotino terapijos priemonių pasiūla, tačiau kiti veiksmingi medikamentinio gydymo būdai vis dar nėra plačiai prieinami. „Deja, Lietuvoje kol kas neturime specializuotų kabinetų, kuriuose būtų konsultuojami norintys mesti rūkyti. Didelį darbą šioje srityje atlieka šeimos gydytojai, gydytojai pulmonologai, kardiologai ir kitų specialybių gydy-

■ Doc. Deimantė Hoppenot.

tojai, konsultuodami pacientus bei skatindami juos atsisakyti žalingo įpročio. Tačiau šioje srityje dar turime nemažai neišnaudotų galimybių. Kuo anksčiau žmogus sulaukia profesionalios pagalbos metant rūkyti, tuo didesnė tikimybė, kad jam pavyks visam laikui atsisakyti šio žalingo įpročio“, – pažymi doc. D. Hoppenot.

Pasaulinės dienos be tabako

proga gydytojai ragina atsakingai vertinti vyraujančias tendencijas ir nepamiršti, kad už iš pirmo žvilgsnio patrauklių pasirinkimų gali slypėti ilgalaikės pasekmės sveikatai, o jaučiančius užsitęsusių kvėpavimo sistemos simptomus – kreiptis į savo šeimos gydytoją dėl išsamesnio įvertinimo ir, esant poreikiui, gydytojo pulmonologo konsultacijos.

Kauno klinikų inf.

Daktaras Leonas Kriaučeliūnas: nuo Veterinarijos akademijos studento iki mecenato

Minint LSMU Veterinarijos akademijos Veterinarijos fakulteto Dr. L. Kriaučeliūno smulkiųjų gyvūnų klinikos 30-metį, kviečiu aplankyti virtualią parodą apie veterinarijos gydytoją išeivį, mecenatą daktarą Leoną Kriaučeliūną, kurioje atsiskleidžia jo asmenybė, plati visuomeninė, kultūrinė ir profesinė veikla, indėlis į veterinarijos mokslą.

L. Baršauskienė

Veterinarijos akademijos muziejaus vadovė

„Svajojau užauginti ažuolų sodą, bet tepasodinau tik lieknų pušaičių alėją“, – rašė jo mėgstamas poetas Stasys Santvaras. Šie žodžiai buvo L. Kriaučeliūno gyvenimo leitmotyvas – jam vis atrodė, kad Lietuvai ir išėivijos lietuviams padarė per mažai. Didžiausia vertybė jis laikė ne asmeninį pripažinimą, bet galimybę būti naudingam kitiems.

Suvalkijoje, Vilkaviškio apskritys Žynių kaime, 1919 m. lapkričio 28 d. gimęs Leonas nuo mažens pasižymėjo darbštumu. Drausmės bei atsakomybės jis išmoko ir Vilkaviškio dr. Jono Basanavičiaus gimnazijoje, kur mokiniams buvo keliami aukšti reikalavimai. Čia buvo vertinami ne tik akademiniai pasiekimai, bet ir pavyzdingas elgesys, pareigingumas, dalyvavimas šv. Mišiose bei nustatytos dienotvarkės laikymasis.

» 11

■ Kriaučeliūnai prie Akademijos Smulkiųjų gyvūnų klinikos atidarymo dieną, 1996 m.

Daktaras Leonas Kriaučeliūnas: nuo Veterinarijos akademijos studento iki mecenato

10» 1940 m. Leonas įstojo į Veterinarijos akademiją. Būdamas stropus ir smalsus studentas, domėjosi chirurgija, mėgo stebėti operacijas. 1944 m., atlikęs praktiką Marijampolėje, sovietams grįžtant Lietuvą, kartu su tėvais pasitraukė į Vokietiją. Palikdamas gimtąjį ūkį ir gyvulius, jis išvyko kupinas skausmo, tačiau neparado vilties kada nors sugrįžti į Lietuvą.

Vokietijoje Leonas užbaigė mokslus Hanoverio aukštojoje veterinarijos mokykloje, apgynė disertaciją iš chirurgijos srities ir įgijo veterinarijos mokslų daktaro laipsnį. Būdamas sumanus ir verslus, jis nepamiršo likimo draugų – žinodamas sunkias išgyvenimo sąlygas, jiems padėdavo, kartais net padovanodamas batus ar palta.

Nors jam buvo siūloma tęsti profesinę karjerą Vokietijoje, Leonas pasirinko emigraciją į Jungtines Amerikos Valstijas. Ten sukūrė šeimą, tapo pirmuoju lietuvių išeiviu, išlaikiusiu valstybinius veterinarijos egzaminus, o pasiskolinęs lėšų įkūrė mažųjų gyvūnų kliniką. Joje sėkmingai dirbo 38 metus.

L. Kriaučeliūnas greitai užsitarnavo žmonių pagarbą ir pasitikėjimą – save plačiai atidavė tiek žmonėms, tiek gyvūnams. Kaip prisimena jo žmona, jis nežvejojo, nekortavo, nesidomėjo sporto rungtyneis ir nemėgo kelionių – atostogų metu jis važinėdavo po apylinkes, supirkdamas žemes, ir taip pailsėdavo. Net didžiųjų švenčių metu jo prioritetas buvo pacientai. Klinikoje jam talkino žmona, perėmusi ir visus namų rūpesčius.

Leono Kriaučeliūno veiklos mastą sunku aprėpti keliais žodžiais. Savo svariais darbais, prasmingomis iniciatyvomis ir dosnia parama jis tapo ryškia lietuvių išeivijos asmenybe ir lyderiu, reikšmingai prisidėjęs prie lietuvių išsaugojimo, bendruomenės telkimo ir pagalbos tautiečiams.

Jis įkūrė ir rėmė Amerikos lietuvių Montessori vaikų namus, pavadintus šeimos vardu, taip pat įsteigė ir vadovavo Bendrajam Amerikos lietuvių šalpos fondui, kuris teikė paramą lietuviams pabėgėliams ir tremtiniais įvairiose šalyse: bu-

■ Kriaučeliūnai Klinikos atidarymo iškilnėse, 1996 06 20.

■ Veterinarijos akademijos studentai prie Klinikos vartų, apie 1940 m. L. Kriaučeliūnas pirmoje eilėje antras iš kairės.

vo siunčiami drabužiai ir vaistai, teikiama finansinė pagalba, remiama Vasario 16-osios lietuvių gimnazija Vokietijoje ir kt. Tai buvo nuosekli pastanga išlaikyti lietuvišką dvasią svetur.

Jis aktyviai dalyvavo Amerikos lietuvių organizacijų veikloje, buvo kelių Lietuvių bendruomenės (LB) tarybų narys.

Ne tik savo darbu, bet ir asmeninėmis aukomis jis nuolat rėmė išeivijos kultūrinį, politinį bei visuomeninį gyvenimą. Buvo Amerikos lietuvių bendruomenės (LB) Kultūros fondo steigėjas ir pirmininkas, rūpinosi lietuvių šokių kolektyvų koncertais, daugelį metų organizavo Vasario 16-osios ir kitus iškilnių lietuvių asmenybių pagerbimo renginius, rėmė lietuvišką spaudą. Taip pat buvo Amerikos lietuvių ir Laisvojo pasaulio lietuvių tautinių šokių švenčių organizatorius.

Vienoje iš švenčių jam talkino bičiulis Valdas Adamkus, pakvietęs jį renginį prezidento žmoną ponį Nixon. Šiose šventėse dalyvaudavo ir būsimieji prezidentai, jų šeimų nariai

bei kiti išskirtiniai svečiai, todėl jos sulaukdavo didelio atgarsio Amerikos spaudoje ir visuomenėje. Savo veikla jis siekė atkreipti pasaulio dėmesį į okupuotą Lietuvą, priminti patirtą istorinę skriaudą ir kovą dėl laisvės.

Buvo aktyvus Čikagos, Ilinojaus ir Amerikos veterinarinės medicinos asociacijų narys, aktyviai dalyvavo Lietuvių veterinarijos gydytojų draugijos tremtyje veikloje, kurioje susibūrė išeiviai veterinarijos gydytojai ir studentai iš Akademijos. Organizuodavo stažuotes ir kursus Veterinarijos akademijos dėstytojams ir mokslininkams.

Yra išlikęs prisiminimas iš šeimos gyvenimo: kartą sugrįžęs namo jis virtuvėje rado pakabintą savo portretą. Paklausęs žmonos, kodėl jis ten kabo, išgirdo atsakymą, kad vaikai nepamirštų, kaip atrodė jų tėtis.

Jis buvo kviečiamas vadovauti ten, kur reikėjo ypatingų gebėjimų ir didelių finansinių išteklių, nes aplinkiniai žinojo – jo pastangomis užsibrėžtas tikslas bus pasiektas.

Visą gyvenimą L. Kriaučeliūnas

jautė dėkingumą savo *Alma mater* ir dėstytojams. 1979 m. Pasauliniame veterinarijos kongrese jis kartu su rektoriumi prof. R. Karazija pradėjo gildinti smulkiųjų gyvūnų klinikos steigimo klausimą, o po apsilankymo Akademijoje jo noras prisidėti prie smulkiųjų gyvūnų mokslo ir klinikinės praktikos kokybės didinimo dar labiau sustiprėjo. Vadovaujant rektoriui prof. V. Bižokui, buvo pradėti būsimo klinikos pastato rekonstrukcijos ir įrangos parinkimo darbai. Smulkiųjų gyvūnų klinika atidaryta 1996 m. birželio 20 d., jai suteiktas mecenato vardas. Klinikos statyba ir įrengimas buvo apmokėti Kriaučeliūno asmeninėmis lėšomis. Ji tapo svarbiu Veterinarijos fakulteto padaliniu, sustiprinusiu praktinę ir mokslinę veiklą. Tai buvo jo dovana Lietuvai ir *Alma mater* už suteiktas žinias ir išsilavinimą.

Už nuopelnus Lietuvai jis apdovanotas Lietuvos Didžiojo Kunigaikščio Gedimino III laipsnio ordinu, jam suteiktas Lietuvos veterinarijos akademijos garbės daktaro vardas. L. Kriaučeliūnas mirė 1997 m. lapkri-

čio 25 d. Čikagoje, taip ir nespėjęs pasidžiaugti savo dovana. 2002 metais kliniką savo apsilankymu pagerbė jo bičiulis, Lietuvos Respublikos Prezidentas Valdas Adamkus.

Visus žavėjo jo darbštumas, suvakietiškas užsispyrimas ir besąlygiškas dosnumas.

Anot bičiulių, jis buvo nuoširdus ir tikras žmogus – kalbėjo tiesiai, dirbo tiek, kiek reikėjo, aukojo tiek, kiek buvo būtina tikslui pasiekti. Jo darbai tapo istorijos dalimi.

Anot Edvardo Šulaičio, faktai rodo, kad jis iš tiesų užaugino ažuolų sodą, o ne lieknų pušaičių alėją.

Jo entuziazmas įkvėpė daugelį, o ištikimybė savo kalbai ir tautinėms šaknims tapo pavyzdžiu kitiems.

Plačiau susipažinti su daktaro L. Kriaučeliūno asmenybe, iliustruota nuotraukomis, kviečiame Veterinarijos akademijos muziejaus parangoje virtualioje parodoje: <https://ismu.lt/apie-ismu/apsilanky-ismu/veterinarijos-akademijos-muziejus/daktaras-leonas-kriauceliunas-nuo-veterinarijos-akademijos-studento-iki-mecenato/>

DISERTACIJOS GYNIMAS

2026 m. rugpjūčio 28 d. 12 val. Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Kardiologijos instituto posėdžių salėje (Sukilėlių pr. 15, LT-50162 Kaunas), viešame Biologijos mokslo krypties tarybos posėdyje bus ginama **levos Čiapienės** daktaro disertacija „**Renino-angiotenzino sistemos, CYP4F2 ir 20-hidroksieikozatetraeno rūgšties sąveikos poveikis endotelio disfunkcijai ir aterosklerozei: ląstelių biožymenų ir terapinės moduliacijos tyrimas**“ (gamtos mokslų sritis, biologija – N 010).

Mokslinis vadovas – prof. dr. Vacis Tatarūnas (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, gamtos mokslai, biologija – N 010).

Konsultantė – prof. dr. Agnė Giedraitienė (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, gamtos mokslai, biologija – N 010).

Biologijos mokslo krypties taryba:

Pirmininkė – prof. dr. Vilmantė Borutaitė (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, gamtos mokslai, biologija – N 010).

Nariai:

prof. dr. Ilona Sadauskienė (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, gamtos mokslai, biologija – N 010);

prof. dr. Indrė Čeponienė (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, medicinos ir sveikatos mokslai, medicina – M 001);

dr. Daiva Bironaitė (Inovatyvios medicinos centras, gamtos mokslai, biologija – N 010);

prof. dr. Adrián Llerena Ruiz (Estremadūros universitetas, medicinos ir sveikatos mokslai, medicina – M 001).

Su disertacija galima susipažinti Lietuvos sveikatos mokslų universiteto bibliotekoje (Eivenių g. 6, LT-50162 Kaunas) ir internete <https://ismu.lt/mokslas-ir-inovacijos/ginamos-ir-apgintos-disertacijos/>

Mokslų centras

2026 m. rugpjūčio 28 d. 13 val. Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Igoninės Kauno klinikų neurologijos auditorijoje Nr. 7 (Eivenių g. 2, LT-50161 Kaunas), viešame Medicinos mokslo krypties tarybos posėdyje bus ginama **Evelinos Grušauskienės** daktaro disertacija „**Periferinių nervų sonografijos vertė uždegiminių polineuropatijų diagnostikai**“ (medicinos ir sveikatos mokslai, medicina – M 001).

Mokslinė vadovė – prof. habil. dr. Daiva Rastenytė (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, medicinos ir sveikatos mokslai, medicina – M 001).

Konsultantė – doc. dr. Erisela Qerama Monvilas (Orhuso universitetas, medicinos ir sveikatos mokslai, medicina – M 001).

Medicinos mokslo krypties taryba:

Pirmininkė – prof. dr. Rasa Ugenskienė (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, medicinos ir sveikatos mokslai, medicina – M 001).

Nariai:

doc. dr. Neringa Balčiūnienė (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, medicinos ir sveikatos mokslai, medicina – M 001);

doc. dr. Andrius Radžiūnas (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, medicinos ir sveikatos mokslai, medicina – M 001);

prof. dr. Dalius Jatužis (Vilniaus universitetas, medicinos ir sveikatos mokslai, medicina – M 001);

doc. dr. Viktorija Kenina (Rygos Stradinio universitetas, medicinos ir sveikatos mokslai, medicina – M 001).

Su disertacija galima susipažinti Lietuvos sveikatos mokslų universiteto bibliotekoje (Eivenių g. 6, LT-50162 Kaunas) ir internete <https://ismu.lt/mokslas-ir-inovacijos/ginamos-ir-apgintos-disertacijos/>

Mokslų centras

ADMINISTRACIJA SKELBIA KONKURSAŲ EITI ŠIAS PAREIGAS:

■ **Gydytojo endokrinologo** 0,5 et. (1 × 0,5 et.) Endokrinologijos klinikos bendrajame personale (darbo užmokestis nuo 1469,94 Eur už 0,5 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių).

Kvalifaciniai reikalavimai pretendentams: Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka įgytas aukštasis išsilavinimas, atitinkantis gydytojo endokrinologo profesinę kompetenciją, ir galiojanti gydytojo endokrinologo medicinos praktikos licencija.

Prašymą dalyvauti konkurse, asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją, gyvenimo aprašymą, išsilavinimą bei turimą specialybę ir kvalifikacinius reikalavimus patvirtinančių dokumentų kopijas, rekomendacijas pateikti Kauno klinikų Žmogiškujų išteklių tarnybai arba el. paštu zmogiskuju.istekliu.tarnyba@kaunoklinikos.lt iki 2026-06-25. Išsami informacija teikiama tel. +370 37 703480, Eivenių g. 2, Kaunas.

■ **Bendrosios praktikos slaugytojo** 0,25 et. (1 × 0,25 et.) Gastroenterologijos klinikos bendrajame personale, darbui Gastroenterologijos skyriuje (darbo užmokestis nuo 544,95 Eur arba nuo 622,80 Eur (turint universitetinį bakalauro laipsnį) už 0,25 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių).

Kvalifaciniai reikalavimai pretendentams: Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka įgyta bendrosios praktikos slaugytojo profesinė kvalifikacija ir galiojanti bendrosios praktikos slaugytojo licencija.

Prašymą dalyvauti konkurse, asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją, gyvenimo aprašymą, išsilavinimą bei turimą specialybę ir kvalifikacinius reikalavimus patvirtinančių dokumentų kopijas, rekomendacijas pateikti Kauno klinikų Žmogiškujų išteklių tarnybai arba el. paštu zmogiskuju.istekliu.tarnyba@kaunoklinikos.lt iki 2026-06-25. Išsami informacija teikiama tel. +370 37 703480, Eivenių g. 2, Kaunas.

Generalinis direktorius prof. habil. dr. Renaldas Jurkevičius

Mieli bendruomenės nariai, LSMU Akademinės leidybos skyrius profesionaliai ir kokybiškai teikia šias paslaugas: pažymėjimų, padėkų, blankų, vizitinių kortelių, skrajučių redagavimas, dizainas ir leidyba. Kreipkitės – ir mes padėsime!

LSMU Akademinės leidybos skyrius
El. paštas: leidyba@ismu.lt

Gerbiameji skaitytojai, informaciją, kurią pageidaujate paskelbti artimiausiame savaitraštyje „Ave vita“, reikėtų atsiųsti avevita@ismuni.lt iki penktadienio 17 val. Jeigu penktadienis yra poilsio diena, lauktume iki ketvirtadienio 17 val. Vėliau gautos medžiagos bus publikuojamos kitos savaitės numeryje.

„Ave vita“ redakcija

**KAUNO KLINIKŲ
KRAUJO CENTRAS**

**JŪSŲ PADOVANOTAS
KRAUJAS GALI SUGRAŽINTI
SVEIKATĄ AR NET
IŠGELBĖTI GYVYBĘ**

**TAPK
KRAUJO
DONORU**

KAUNO KLINIKŲ KRAUJO CENTRAS

Eivenių g. 2,

Kaunas

+370 37 326500

kraujo.centras@kaunoklinikos.lt

Kauno klinikų Kraujo centras